

Onderzoeksplan

Schuldhulpverlening

Oktober 2019

Inhoudsopgave

Aanleiding en achtergrond	1
Doelstelling	1
Afbakening	1
Vraagstelling	1
Normenkader	2
Aanpak	3

Aanleiding en achtergrond

In ons onderzoeksprogramma voor 2019 hebben wij op verzoek van raadsleden van de gemeente Ooststellingwerf en Opsterland het onderzoek 'schuldhulpverlening' onze programmering opgenomen. In Weststellingwerf werd in het jaarlijks overleg met raadsleden aangegeven dat de raad in Weststellingwerf ook behoefte had aan een onderzoek naar schuldhulpverlening. Ook zij willen graag een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid.

Schuldhulpverlening is nog voor de decentralisatie van de 3D's naar de gemeenten overgegaan door de Wet gemeentelijk schuldhulpverlening (Wgs) in 2012. Deze vrij korte wet schrijft voor dat gemeenten een plan door de raad laten vaststellen met als elementen:

1. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
2. welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhulpverlening wordt uitgevoerd;
3. het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft met betrekking tot de in artikel 4, (wacht- en doorlooptijden) eerste lid, genoemde periode, en
4. hoe schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen wordt vormgegeven.

Doelstelling

Doel van het onderzoek is na te gaan of de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf¹ en Opsterland volgens de Wet schuldhulpverlening rechtmatig beleid hebben vastgesteld en dat deze gemeenten het beleid effectief en efficiënt uitvoeren. Het onderzoek vormt de basis voor conclusies en aanbevelingen aan de drie gemeenteraden waardoor zij hun kaderstellende en controlerende rol beter uit kunnen voeren.

Afbakening

In het onderzoek wordt gekeken naar de ontwikkelingen sinds 2012. (invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en lokaal beleid) tot en met juli 2019. Omdat schuldhulp ook andere beleidsterreinen van de gemeente raakt, is aandacht voor de samenwerking met die betrokken afdelingen onderdeel van het onderzoek. Voor de financiële onderdelen is een sluitende en uitputtende weergave van de gegevens gewenst. Voor de aantallen betrokken inwoners is een sluitend overzicht gewenst.

¹ Deelname van Weststellingwerf is afhankelijk van nog beschikbaar te stellen budget

Vraagstelling

Centrale onderzoeksvraag

Voldoet het beleid voor schuldhulpverlening aan de wettelijke eisen en voeren de gemeenten het beleid effectief en efficiënt uit?

Deelvragen

1. Wat is het geldende landelijke en lokale beleid voor schuldhulpverlening en is de uitvoering ingebed in het sociaal domein?
2. Op welke wijze is er aandacht voor gezinnen met inwonende, minderjarige kinderen? Past de gemeente maatwerk toe waar nodig? Wat is de rol van de budgetcoach?
3. Is de schuldhulp tijdig en eenvoudig toegankelijk voor iedere inwoner, ook (zzp-) ondernemers, of kunnen mensen tussen wal en schip vallen?
4. Zijn de resultaten na 2015 beter dan daarvoor door de werking van gebiedsteams?
5. Hoe voorkomt de gemeente herhaling en welke nazorg verstrekt de gemeente daartoe? Zijn langetermijneffecten bekend?
6. Welke resultaten levert de eventuele vroeg-signalering met externe partijen op?
7. Krijgt de raad tijdig, volledige en juiste informatie van het college om kaders te stellen en de uitvoering te controleren? Zoals wettelijk verplichte informatie, behaalde resultaten en evaluaties?
8. Heeft de gemeente overzicht van de aantallen hulpvragen, de afwijzingen met reden waarom, de in behandeling genomen hulpvragen en de kosten van de schuldhulpverlening, zowel van de hulpverlening door de gemeente als door de Kredietbank Noord Nederland?
9. Wat zijn de ervaringen van de hulpvragers met de schuldhulpverlening door de gemeente?
10. Is er inzicht in de oorzaken van schulden? Welke preventiemaatregelen neemt de gemeente ter voorkoming hiervan? Welke resultaten worden hiermee behaald?

Normenkader

Het onderzoek richt zich op het vinden van antwoorden op de hierboven geformuleerde vragen. Om uiteindelijk tot conclusies en aanbevelingen te kunnen komen is het nodig een zekere referentie te kennen: waaraan meten we de feiten af?

Het hiervoor te hanteren normenkader zal in overleg met het onderzoeksbureau door de rekenkamercommissies worden vastgesteld.

Aanpak

1 Organisatie en voorgestelde aanpak

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een daarvoor gespecialiseerd onderzoeksbureau en resulteert in drie onderzoeksrapporten voor de drie gemeenten.

De conceptrapportages worden voor ambtelijk wederhoor voorgelegd om te komen tot een correcte weergave van feiten. De rapporten worden vervolgens afgerond door conclusies en aanbevelingen te formuleren waarna een periode van bestuurlijk wederhoor volgt en daarna aan de drie gemeenteraden en colleges aangeboden.

2 Tijdpad

De rkc's streven ernaar om in december van dit jaar te starten en de onderzoeksrapporten uiterlijk in juni 2019 aan te bieden aan de drie raden.

	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni
Selectie onderzoeksbureaus								
Startbijeenkomst met rkc, onderzoeksbureau en ambtelijk betrokkenen								
Document- en dossierstudie								
Interviews								
Concept rapport bespreken					19 maart			
Ambtelijk wederhoor (2 weken)								
bestuurlijk wederhoor								
Aanbieden aan de Raad								

3 Inhuur expertise

Voor de uitvoering van het onderzoek zal een onderzoeksbureau worden ingehuurd. Hiertoe worden drie offertes aangevraagd.